EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.9.2015
COM(2015) 460 final

2015/0218 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

erakorraliste autonoomsete kaubandusmeetmete kehtestamise kohta Tuneesia Vabariigile

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Liidu ja Tuneesia Vabariigi (edaspidi „Tuneesia”) vaheliste kaubandussuhete praegune raamistik on sätestatud 1995. aastal sõlmitud Euroopa – Vahemere piirkonna assotsiatsioonilepingus (edaspidi „leping”). Leping jõustus 1998. aastal ja sellega pandi alus vabakaubanduspiirkonna loomiseks, sealhulgas põllumajanduse järkjärguliseks liberaliseerimiseks. Tuneesia ja EL on alustamas läbirääkimisi põhjaliku ja ulatusliku vabakaubanduslepingu üle, millega nähakse eelkõige ette põllumajandustoodetega kauplemise edasine liberaliseerimine.

26. juuni 2015. aasta terrorirünnak Sousse’is kinnitas ELile vajadust edaspidigi konkreetselt ja sihipäraselt toetada Tuneesia poliitilist ja majanduslikku üleminekut meetmetega, mis oleksid tõhusad lühiajalises perspektiivis.

20. juuli 2015. aasta välisasjade nõukogu arutas olukorda Tuneesias ja konkreetseid meetmeid, mida EL saaks võtta riigi toetamiseks. Nõukogu võttis vastu järeldused Tuneesia kohta,[1] milles kirjeldatakse meetmeid, mis tuleb võtta Tuneesia poliitilise ülemineku ja majanduse toetamiseks.

Selle taustal teeb komisjon ettepaneku pakkuda autonoomse kaubandusmeetmena ajutist ühepoolset tollimaksuvaba tariifikvooti Tuneesia oliiviõli ekspordiks ELi 35 000 tonni aastas. Kõnealune kvoot tehakse kättesaadavaks kaheks aastaks alates 1. jaanuarist 2016 kuni 31. detsembrini 2017. Kõnealune lisamaht avatakse siis, kui lepingus sätestatud olemasolev tollimaksuvaba tariifikvoot 56 700 tonni on ammendatud.

Oliiviõli on Tuneesia peamine põllumajanduslik ekspordiartikkel ELi ja oliiviõlitööstus on oluline osa riigi majandusest, mis annab otseselt ja kaudselt tööd rohkem kui miljonile inimesele ja moodustab viiendiku riigi kogu põllumajanduse tööhõivest.

Tuleb märkida, et kontsessioon ei tohiks mõjutada põllumajandusalaseid läbirääkimisi põhjaliku ja ulatusliku vabakaubanduslepingu raames, mille algustähtaeg on 2015. aasta oktoobris.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 2. Algatus kuulub ELi ainupädevusse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 3 punktile e. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

3. MÕJU EELARVELE

Meetmed võivad netoimporti mõnevõrra suurendada, kuna suurem osa lisakvoodist tõenäoliselt asendab seestöötlemise protseduuri raames praegu toimuva kaubanduse (umbes 50 000 tonni oliiviõli aastas seestöötlemise protseduuri raames), mille tõttu väheneb kõnealuse korra kohane import. Mõju eelarvele (tollimaksu kogumine) ei ole võimalik praegu täpselt kindlaks teha, kuid see on eeldatavalt tühine.

[1] Nõukogu järeldused Tuneesia kohta – dokument 11076/15.

2015/0218 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

erakorraliste autonoomsete kaubandusmeetmete kehtestamise kohta Tuneesia Vabariigile

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) ELi ja Tuneesia suhete aluseks on Euroopa – Vahemere piirkonna leping[2].

(2) Pärast 26. juuni 2015. aasta terrorirünnakut Tuneesias Sousse'is kinnitas Euroopa Liidu Nõukogu oma 20. juuli 2015. aasta järeldustes, et EL uurib koostöös liikmesriikidega võimalust võtta Tuneesia majanduse toetamiseks erakorralisi meetmeid.

(3) Oliiviõli on Tuneesia peamine põllumajanduslik eksportkaup ELi ja oliiviõlitööstus on oluline osa riigi majandusest.

(4) EL saab kõige paremini toetada Tuneesia majandust kooskõlas eesmärkidega, mis on sätestatud Euroopa naabruspoliitikas ja Euroopa – Vahemere piirkonna lepingus, pakkudes ligitõmbavat ja usaldusväärset turgu Tuneesiast eksporditavale oliiviõlile. See nõuab autonoomseid kaubandusmeetmeid, mis võimaldavad kõnealuse toote importi ELi tollimaksuvaba tariifikvoodi alusel.

(5) Selleks et vältida pettusi, peaks Tuneesia kavandatavate autonoomsete kaubandusmeetmete puhul täitma ELi asjaomaseid eeskirju toodete päritolu kohta ja nendega seotud menetlusi, samuti peaks Tuneesia tegema ELiga tõhusat halduskoostööd.

(6) ELi oliiviõli turu stabiilsuse säilitamiseks võib autonoomsete kaubandusmeetmetega ette nähtava täiendava mahu teha kättesaadavaks alles pärast oliiviõli aastase tollimaksuvaba tariifikvoodi (mis on sätestatud Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu protokolli nr 1 artikli 3 lõikes 1) ammendumist.

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013[3] artikliga 184 kehtestatakse tariifikvootide haldamise eeskirjad. Kõnealuseid eeskirju tuleks kohaldada ka käesoleva määrusega ette nähtud meetmete suhtes.

---

[2] Euroopa – Vahemere piirkonna leping, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Tuneesia Vabariigi vahel (EÜT L 97, 30.3.1998, lk 2).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused

(8) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses nende tingimuste täitmisega, mida sooduskorra suhtes kohaldatakse. Neid volitusi tuleks teostada põllumajandusturgude ühise korralduse komitee abiga ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[4].

(9) Käesoleva määrusega ette nähtud konkreetsed autonoomsed kaubandusmeetmed on mõeldud raske majandusliku olukorra leevendamiseks, millesse Tuneesia on terrorirünnakute tõttu praegu sattunud. Seetõttu peaksid need meetmed olema ajaliselt piiratud ega tohiks piirata ELi ja Tuneesia läbirääkimisi põhjaliku ja ulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomiseks, mis algavad 2015. aasta oktoobris. Kõnealuse ajavahemiku lõpus võib kaaluda kohaldamisaja pikendamist, kui see on põhjendatud turuolukorraga või edusammudega põhjaliku ja ulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomise läbirääkimistel.

(10) Arvestades 26. juunil 2015. aastal Sousse'is toimepandud terrorirünnakuga tekitatud tõsist kahju Tuneesia majandusele, eriti turismisektorile, ning vajadust võtta meetmeid, mis lühiajalises perspektiivis leevendaksid riigi majanduslikku olukorda, peeti asjakohaseks näha ette erand kaheksa nädala pikkusest ajavahemikust, millele on osutatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus, lisatud Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule) artiklis 4,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sooduskord

Tuneesiast pärit töötlemata oliiviõli, mis kuulub CN-koodide 1509 10 10 ja 1509 10 90 alla, impordiks ELi avatakse tollimaksuvaba tariifikvoot 35 000 tonni aastas.

Artikkel 2

Imporditariifikvoodi kohaldamise tingimused

Käesoleva määruse artiklis 1 osutatud imporditariifikvoodi kasutamiseks peab Tuneesia täitma Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu protokollis nr 4 sätestatud eeskirju toodete päritolu kohta ja nendega seotud menetlusi.

(EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Artikkel 3

Juurdepääs aastasele tariifikvoodile

Käesoleva määruse artiklis 1 osutatud aastane tariifikvoot tehakse kättesaadavaks alles pärast oliiviõli aastase tollimaksuvaba tariifikvoodi (mis on sätestatud Euroopa — Vahemere piirkonna lepingu protokolli nr 1 artikli 3 lõikes 1) mahu ammendumist.

Artikkel 4

Kvoodi haldamine

Komisjon haldab tariifikvooti vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artiklile 184.

Artikkel 5

Ajutine peatamine

Kui komisjon leiab, et on piisavalt tõendeid, et Tuneesia ei täida artiklis 2 sätestatud tingimusi, võib ta vastu võtta rakendusakti, millega peatatakse artikliga 1 ettenähtud sooduskord täielikult või osaliselt. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 6 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab põllumajandusturgude ühise korralduse komitee, mis on loodud määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 229. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 7

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2016 kuni 31. detsembrini 2017.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*